

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2583/2024
23.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Душко Аврамов, адвокат из ..., против тужених ББ, власника Самосталне поликлинике „ББ“ из Суботице, коју заступа пуномоћник Вања Виличић, адвокат из ... и ВВ из ..., коју заступа пуномоћник Невена Тепавац, адвокат из ..., уз учешће умешача на страни тужене ВВ, АДО „Триглав осигурање“, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2211/23 од 19.10.2023. године, у седници одржаној 23.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2211/23 од 19.10.2023. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Суботици П 54/20 од 23.05.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев ради обавезивања тужених ББ, власника самосталне поликлинике „ББ“ из Суботице и ВВ из ..., да солидарно исплате тужили АА из ... износ од 1.000.000,00 динара на име новчане накнаде за претрпљене душевне болове због повређеног права угледа и части и права личности, износ од 3.000.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 3.000.000,00 на име претрпљеног страха, све са законском затезном каматом од дана извршности до дана исплате, као и да солидарно исплате на име материјалне штете износе ближе наведене у изреци пресуде, са законском затезном каматом од дана доспећа сваког појединачног износа до исплате и да тужили солидарно надокнаде парничне трошкове са законском затезном каматом од извршности до коначне исплате. Ставом другим изреке обавезана је тужилца да туженој ББ надокнади трошкове поступка у износу од 300.270,00 динара, а у случају доцње са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до дана наплате. Ставом трећим изреке обавезана је тужилца да туженој ВВ надокнади трошкове поступка у износу од 304.770,00 динара, а у случају доцње са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до дана наплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2211/23 од 19.10.2023. године жалба тужиле је одбијена и потврђена првостепена пресуда, а одбијен је и захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...10/23), па је оценио да ревизија тужиле није основана.

У спроведном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а није дошло ни до пропуста у примени или погрешне примене било које одредбе Закона о парничном поступку, па није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. истог Закона, на коју се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила се дана 11.02.2013. године јавила ради генетичке консултације у Службу за специјалистичко консултативне прегледе, Кабинет за генетику Опште болнице Суботица. У извештају лекара специјалисте од истог датума наведено је да тужила, и поред оптерећења – ризика за потомство због болести рођене сестре нема потенцијалних тератогених оптерећења, кариотип је уредан, тужила није наследила инверзију хромозома 7 од оца, нема цитогентски ризик за планирање трудноће и нема индикацију за пренаталну кариотипизацију. Од 2014. године тужила је пацијент друготужене у Поликлиници „ББ“ и од почетка је упознала друготужену са породичном анамнезом, те је у извештају 09.10.2014. године друготужена унела да је потребно урадити колпоскопију, а у извештају је подвучено – отац 7 ген!! сестра микроцефс ????. Тужила се дана 13.05.2019. године, када је била старости 35. година јавила на гинеколошки преглед код друготужене и тада је констатовано да се код тужиле ради о трудноћи старости око шест недеља, друготужена је урадила гинеколошки ултразвук, а у делу података о породичној анамнези наведено је исто као и у ранијем извештају од 09.10.2014. године. Тужила је још два пута била на контроли код друготужене (23.05.2019. године и 13.06.2019. године), када су урађене лабораторијске анализе и гинеколошки ултразвучни преглед и сви резултати су били уредни, у оквиру нормалних вредности. Тужила је приватно, према упутству друготужене урадила Veragene test и за то платила 96.000,00 динара. Резултати теста су тужили достављени у електронској форми, обавештена је и телефоном, а резултати су били такви да је докторка која је радила ове резултате уверила тужилу да нема ризика и да ништа не брине. То вече тужила је организовала славље у кругу породице. У међувремену је друготужена упутила тужилу да уради анализу пет гена у приватној лабораторији „Југолаб“, па пошто тужила није имала довољно новца да уради све анализе, урадила је само први ген на листи коју јој је дала друготужена. Тужила је наставила редовне контроле код друготужене и сви резултати су били у оквиру уредних, а наведено је да је налаз Veragene теста уредан, здраво женско.

С обзиром да је на Veragene тесту написано на енглеском very low risk NIPT results, тужила је 02.07.2019. године отишла код изабраног лекара и добила упут за генетичара. Дана 03.07.2019. године тужила се јавила клиничком генетичару у Општој болници у Суботици, када је показала Veragene тест и извештај друготужене, након чега је докторка генетичар упутила тужилу да уради амниоцентезу.

Дана 10.07.2019. године тужила је трудноћу наставила да води у Поликлиници „Кућа здравља“ код др ГГ, први преглед је био у 15. недељи трудноће, а дана 16.08.2019. године тужила је у Институту за здравствену заштиту деце и омладине Војводине у Новом Саду, у 19. недељи трудноће урадила амниоцентезу, која је прошла без компликација. Тужила је дана 11.09.2019. године отишла на експертски ултразвук у Поликлинику „Новаков и сарадници“ Нови Сад, где јој је докторка из те поликлинике саопштила да плод нема видљивих морфолошких аномалија, једино је глава бебе мања, што треба даље пратити. Према генетском налазу Службе за медицинску генетику Института за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, који је издат 12.09.2019. године, у рубрици генетске информације наведено је синдром langdon down мозаични облик. Тужила је 18.09.2019. године са резултатима цитогенетског испитивања отишла код др ДД, генетичара, када је констатовано да је кариотип плода са мозаичном тризомијом хромозома 21 (Даунов синдром мозаични облик) у 60% ћелија, те је ова докторка тужилу хитно упутила на Етички одбор за прекид трудноће у ГАК Нови Сад. Етичка комисија Клинике за гинекологију и акушерство Клиничког центра Војводине у Новом Саду је дана 24.09.2019. године донела одлуку да се размотри кордоцентеза, а термин за то тужила је добила за две недеље, што би значило да ће се трудноћа прекинути са тридесетом недељом. С обзиром да је тужила желела да што пре заврши интервенцију, др ДД је назвала Клинику Народног фронта у Београду, генетичару др ЂЂ објаснила о чему се ради, на шта је она рекла да је то хитно, а Етички одбор ГАК „Народни фронт“ у Београду је дана 02.10.2019. године донео одлуку којом је тужили одобрен захтевани прекид трудноће из медицинских индикација, због амниоцентезом утврђеног генетског поремаћаја код плода, без потребе да се добијени резултати потврде кордоцентезом, па је фетицид учињен у 27. недељи трудноће. Побачени плод је послат на обдукцију на Институт за патологију Медицинског факултета у Београду.

Тужила је 24 сата пре порођаја трпела снажне физичке и психичке болове у пределу карлице који су постајали све јачи, а било је тешко породити дете које није живо, при томе тужила има проблем пролаксмитралног залиска, као и астму, која је у том тренутку била појачана, па се тужила уплашила и за свој живот. Кући се вратила исцрпљена и емотивно сломљена.

Тужила се након наведене интервенције обратила др ДД и из преписке са њом обавештена је да су докторки јавили да друготужена шаље свуда поруке да је тужила убила здраво дете, да је налаз обдукције без аномалије.

У извештају Института за патологију Медицинског факултета у Београду од 04.10.2019. године, у завршној дијагнози је наведено да обдукцијом плода нису установљени карактеристични макроскопски знаци тризомије 21 пара хромозома тзв. стигмата, а што не мора да буде уочљиво код мозаичног типа (60%), нити код плода те интраутерине старости (27 gn).

Тужила је, због уверења да докторка ВВ није поступала по правилима струке, покренула поступак пред Судом части Регионалне лекарске коморе Војводине, који је решењем од 05.08.2020. године оценио да је оправдан предлог за покретање поступка против др ВВ и наведеним решењем је одређено да се исто има сматрати захтевом за покретање дисциплинског поступка. Одлуком Лекарске коморе Србије, Регионалне лекарске коморе Војводине, Суда части од 21.02.2021. године друготужена је ослобођена одговорности да је у мају 2019. године током лекарског прегледа пацијенткиње АА поступила у супротности са савременим достигнућима медицинске науке и праксе. Врховни суд части Лекарске коморе Србије је дана 12.03.2021. године донео одлуку којом је одбио жалбу тужиле и потврдио одлуку Суда части Регионалне лекарске коморе Војводине од 21.01.2021. године.

Основно јавно тужилаштво у Суботици је решењем Кт. 415/20 од 21.09.2021. године одбацило кривичну пријаву тужиле поднету против друготужене у правцу кривичног дела преваре и кривичног дела несавесног пружања лекарске помоћи, јер не постоје основи сумње да је учињено кривично дело за које се гони по службеној дужности.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је одбио тужбени захтев јер је закључио да трудноћа тужиле није спадала у трудноћу високог ризика која захтева допунску заштиту, да године старости тужиле у време трудноће нису представљале апсолутну индикацију за пренаталну кариотипизацију, већ повећани ризик за рађање детета са променом у броју хромозома. Тачно је да код тужиле постоји породично оптерећење као могући разлог за амниоцентезу, али је тужиле још 2013. године у Општој болници у Суботици, у склопу припреме за трудноћу, урађена кариотипизација којом је утврђено да нема цитогенетског ризика за планирање трудноће, због чега је њено породично оптерећење искључено као разлог за амниоцентезу.

Другостепени суд је прихватио, као правилан, закључак првостепеног суда да је друготужена у спорном периоду од 13.05. до 01.07.2019. године, на основу налаза кариотипа тужиле и налаза тужиле који су урађени од стране друготужене или по њеном упуту, исправно проценила да нема индикација за упућивање тужиле на амниоцентезу, односно генетичару. Тужила је, и након што више није била пацијент тужене, након заказане контроле на коју се није јавила 24.07.2019. године, могла да се подвргне амниоцентези у случају да је било индикације за то, тако да друготужена није закаснила са упућивањем тужиле на наведену дијагностичку методу. Наиме, амниоцентеза код труднице, у случају да је индикована, ради се између 16. и 18. гестацијске недеље трудноће, па произлази да је тужила могла и сама, након што је наставила да своју трудноћу контролише код другог лекара, да се подвргне амниоцентези. И у ситуацији да је тужила на последњој контроли код друготужене 01.07.2019. године упућена генетичару, процес би био исти и ништа се не би променило нити убрзало у односу на процес који је код тужиле спроведен.

Нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право, законске одредбе ближе наведене у образложењу, када су одбили тужбени захтев, а разлоге за такву одлуку у свему прихвата и Врховни суд.

На правилност побијане пресуде не утичу наводи ревизије да је друготужена прекршила одредбе „Зојиног закона“ – члан 6, који одређује ко може вршити генетичка испитивања и где се она могу спроводити. Суд части Лекарске коморе Србије је друготужену ослободио од одговорности да у току прегледа тужиље није поступала у складу са савременим достигнућима медицинске науке и праксе, а из налаза и мишљења вештака медицинске струке произлази да друготужена није направила „лекарску грешку“ односно да је поступала у свему према правилима струке у време док је тужиља била њен пацијент.

Наводи ревизије који се односе на анализу резултата Veragene теста и анализе које су након тога вршене у погледу тужиљине трудноће указују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, а што није ревизијски разлог прописан чланом 407. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Тужиља није успела у ревизијском поступку, па нема право на трошкове тог поступка које је тражила и определила.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Педседник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић